

КИОПИ

№17

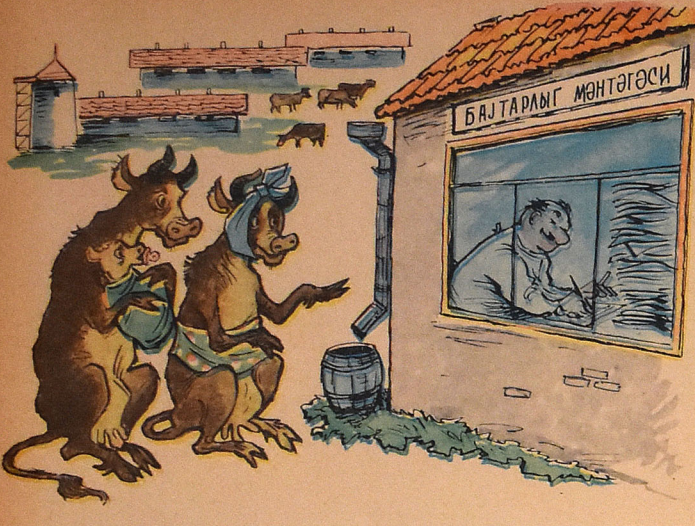


ПИ

СЕНТЯБР 1978



Риссам И. нәчәфғулу



— Бузов вахтымдан таныйрам, бундан бизе бајтар олмаз!

— Я его с телячьего возраста знаю, из него ветеринар не выйдет!

Рессам П. ШАНДИН

Жолда гојуб дөрд саатлыға арадан чыкыбмыш.

Августун 6-да 109-чу маршрутда ишлөжөн АТГ 06—59 нөмрөли автобусун сүрүчүсү дө Бөшпирдин керн галан дейил. Дајана чагдан узагалаш керн машыны сахлајыб сөршишилди. Јары жолда душурур. Етираз савилөрө исе кобуд чаваб берер.

Боло бу харасдыр! Көмин күн 88-чи маршрутдагы АТГ 30—47 нөмрөли автобусун сүрүчүсү Володја Шнтоз чоши үч саат ишлөжөндөн соңра 8-чи микрорайонда ону көзлөжөн сөршишилди көтурөјөјб;— машын хараб олуб,—дејө арадан чыкыб. АТГ 33—54 нөмрөли автобусун сүрүчүсү Назим Дадашов Сөршишин Дашынымыс Истеңсагај Идарөсинин Разиндеки автобус паркынын башчыларындан килеј-кузар өлөјб дейил ки, оларга вахтыл-вахтында машын инспектор иле төшүн славирлер. Сүрүчүлөр назим машынарла Јола чыкыптарына көрө, бајзан маршрутдан аркылыб гаража гажытмалы олтурлар. Автобус паркынын рабберлериндөн килејланон төкчө сүрүчүлөр олсады, дөрд јары иди. Диспетчер Рүстөмов да олардан наразылыг өлөјр. Дејир, маршрутлара нөзөрдө тутулдуғундан аз автобус брахуалыр, сөршишилөр саатларла дајана чагларда көзлөмөлд олурлар. Биллирөм оларга не чаваб керин? Бөрөни бир бөһнө иле Јола солтырам, Көмин олдуру киши бу күн де 89, 123 ве 170 нөмрөли маршрутлара аз автобус брахуалыб. 88-чи маршрутда ишлөжөн АТГ 30—53, АТГ 30—49 нөмрөли автобусларын сүрүчүлөрү Бүсөјнов ве Мовсесов нөсө инж дөврө кеч көлиблөр. 123-чу маршрутда ишлөжөн АТГ 15—57, АТГ 11—61 нөмрөли автобусларын сүрүчүлөрү Агајев ве Мустафајев де јолдашларындан керн галмырлар.

Арада һазрөтүлү үзүмө бахды көрсүн ки, бу барөде мон не дөжөјөјм. Диллөмөндөјимиз көрүд, сөзүңө давам етди.

— 8-чи микрорайонда Нарманов проспекти арасында ишлөжөн 170-нөмрөли маршрут текс сүрүчүлөрү оңазөңин лап ашыблар. Ахшам саат 8—9 олдуру, арадан чыкылар. Августун 9-да АТГ 15—25, АТГ 14—82 нөмрөли автобусларын сүрүчүлөрү Багыјев ве Потосјаны сөршишилөр Нөрманов проспектинде хөјли көзлөјиблөр. Олар не бөйлөди ки, бу вахт һар кин сүрүчү 8-чи микрорайонда диспетчерин отағындадыр. Көмин маршрутда ишлөжөн АТГ 15—44 нөмрөли машынын сүрүчүсү Бөјлөрдан сөршишилөрлө кобуд рафтар едир.

Өши, һөла бу харасдыр! Сен ишө бир бах, көр троллейбус сүрүчүлөрү не һөтта чыхарылар! Августун 9-да 8-чи маршрут үзрө һаракат едөн 477, 481 ва 390 нөмрөли троллейбусларын сүрүчүлөрү һөрөкөт чөдөөлини позулар. Амма троллейбус паркынын директору Ариф Поладов оларга бу барөде һеч бир сөз дөмөјөјб.

Евө чатдыгымызы көрөн һазрөтүлү, блокнотуну бүкүб чибөңө гојду.

Сөбөтө мөн јекүн вурдуң.

— Нарһат өлчө, һазрөтүлү! Гајда-гануңу позан сүрүчүлөр барөде мүтлаг төд бир көрүдөкөң.

Бөһмид НӨҒӨҒҮЛИЈЕВ

канымыз олан јердө нијө дүз-өмөли ишлөмирсиниз! Директор эсабылышды: — Буна көрө сен нијө төшөшө Дүшүрсөн, гој мөн горхум ки, һар

шејө чавабөһөң. Дөрс һиссе мүдирн чаваб верди: — Мөн ела соңө көрө горхурам да!

СИРР АЧЫЛДЫ...

Кировабаддакы 3 нөмрөли ушаг багчысынын мүдирн Мөшди Иманова өлимдең газети охумаг истөјрди ки, ичөри бир гадын кирди. — Мөшди мүөлөпнө, истрејөр мөнө бир сирр ачасыныз. Биллөк олармы, нијө бизим ушаглар бу багчаја көлөңдөн арыгәјырлар! — Јәгин дачөллик едирлөр, — дејө мүдир валидеңа бахыб күлүмсүндү. Тадын отагдан чыкыб, мөтбөхө көз гојду. Көрдү ки, ашпаз Аса

Акуис ушагларын күнөртә јөмөң үчүн әрпильмыш он ики кило өтин сенкиз кило дөрд јүз грамыны ве ики кило ишминин апарыб кизлөтәдә ваннанын атында. Бу вахт анбарлар Шүкуфе Исәјев да үч кило бөш јүз грамылг көрө јаргын, јарым кило пенди-ве он едәдә јумуртаны сумкасына јыгырды... Валидеји даһа мүдирин јанина гажытмады. Мәсәлә әлдин иди...

Мөһрөһрөм АББАСОВ

САҢИБСИЗ ЕВ

Күздөк тикитини материаллары комбинатынын директору Рафиг Рәзев ишө колон кимм мушынн Саһил һәсөнову отагына чағыртдырыб:

— Дүнөн бир шеј өштимшөң,—деди.—Хырдалан гәсбөсинде олан 28 нөмрөли мөңзил-исткислар конторуину мүдирн Имамвердидев Нуру сөни өлөгүндүң.

— һә!—дејө муавин дөрһал мараганды.—Олмәја, кимисә өвинзә јаздырмаг истәјирсини?

— Јох, башга мәсәлә вар.

— Сен өзүн де билдик оларсан: бизим идәрәмизин Хырдаланда, Разград күчөсиндә бир јашајыш өви вар.

— Бөли, бөли!.. Алты нөмрөли, бөшмөртбөли, отуз алты мөңзиллик... һачан истифадәјө верилиби! Сиз карханада директор оландан он ики-он үч ил әввәл.

— Ај сар ол! Јәгин, ону да билирсэн ки, габагык директорунуз бу өви һеч көзүнүн үчү илө дө бахмәјиб.

— Бөли, бөли, јолдаш Рәзев!—Муавин директорун сөзүнә гүлвәт верди.—Бахымсызлыг үчәбтыңдан да бинанын канализасјаја борулар мөңзалашыб: чиркик сулар ахыб долур зирәмәји; санитар-техникик чиназлар, газ пилотәрлер сьрадан чыкыб истилик шөбөрисә јарарсыз һәла дүшүб, өвин үстү дамыр, һөјәт-бақасы һәла дө сәһмәңә салына јыб. һөһини өвдә јашајан адамлар әрвә јазмагдан, шикәтә кодыб мөләмәкчиди өлдөн-әјадан дүшүбләр. Мурачат өләмәдиккәри идәрә галмајыб. Сиздән габагык директорун не гәдәр башы арыгыб бу мәсәлөнин үстүңдә!

— Билирәм, һәсөнов, билирәм.—Директор бу дөфә лап чиддилөшди.—Елә бунун үчүн чағыртдырмыш сөни. Биз да индидән ишимиз ила гураг ки, соңра башмыз аргымысың.

— Нөвө!

— Идәрә биналарынын Коммунал Төсәрруфаты Назирлијинин балансына кечирилмәси барәдә һөрәр вар...

— Бөли, бөли, АБшерөн Район Ичрајијә Комитөсиндө бу барөдә да нышыг олуб: Сполком һөһини өви районун балансына көтурчөк. Она көрә комиссия да јаралдыб.

— Дөрд ела олду да. Комиссия бинаја бахса, ону гөбүл етмәјөкөң. Дөјөкөң, филан-филан гүсүрлары дүзәлдин, соңра. Бу да билирсэн не дөмәкдир!.. Әввәлән, назирлијимиз хөјли хөрчө дүшөкөң. Иккинчи, иш-күмүшүз бурәхачагыг, дүшәкәјик смета далыңча. Ондан соңра да кет төһизәт идәрөлөрүн, гапы-гапы көз, ванна ахтар, унитаз тап, не биллим, канонка сораглан. Не үчүн! Кимсә һамама кетмәсин, өвиндә раһатча ванна гөбүл еласин! Өлмүшүдү Рәзев! Она көрә дө сөзүмүз бир өлә,иб, комиссияны габагланалыгың. Лап төһәр-төһүрүнү дө өјрадим сөнә. Еполугун јола көтөр, күңү сабаһ бир акт төртиб өлөсин, бинанын кечирсин өз аяғына, вәссәлла, шүдәтамал!..

Муавин фикрә кетди: — Иманвердидев.—деди.—Нуру мүнәндис ишини билән адамдыр, о бојдә мәс'үлијетини алтына кирмәз.

— Кирәр, һәла дөсөн о јана да кечәр.—Директор нө дүшүндүсө муавинини шүбһәлишүбөлнө сүздү.—Көрүңүр, сен һәлә өз һөмјерлиңи јәшты танымырсын. Мән разведка өләмишөм. Нуру, дејиләкәрә көрә, дејиләк-ичөн өлганлардандыр...

Дотрудән, бу сөһбәздән үч дөрд күн соңра Саһил өз һөмјерлисинин ичө өлә өлди. Нуру бир акт төртиб өладн ве бинаны 28 нөмрөли мөңзил-исткислар конторуину балансына дахил етди. Өзү дө ичрајијә комитөси илө, Коммунал Төсәрруфаты Назирлији илө разылашмадан.



— Бу не дөмәкдир!! Машыныла топладыгынызы әл илө јыгырсыныз!

— Чтө этө — собираете машинами, подбираете руками?

Рессам П. ШАНДИН

Үстөлик, өлөгүсуна даһа хош көрүнмәк үчүңү, јохса башы көфә, јөј-јөһ-ичмәјө бәрн гарышдырндан бөһини, бинанын сакинларындан дөрд-бөш әј һеч кирәјә һагы белә јыгдырмады. Аңчаг... әјыланда бахыб көрдү ки, јыгылмасы вачиб олан хөјли кирәјә һагындан бир аббасы да топламыз.

Нуру Имамвердидев бу кили өвәлиңдә ишдән көтурдүрәр. Јеринә төзә керә, Төјмүр Маһкуновда өлди. Көвни ичмәң дөң.

— Ев һүрә гәдәлары өасында көтурлөјөјб,—деди ве бинаны мөңзил-исткислар конторуину балансындан чыхарды.

О вахтан дүз доггуз әј кечиб, ләкин һеч бир дөјшиликкә олмајыб. Бинанын сакинлери ләзым олан идәрөләрә, јашајыш јөрлөрүнә илө арвә-јыш төгдид едә билдиләр. Јәгин, һәла доггуз әј да кечәкәң, һөһин вәзипәт исе олдуғу кили галачагдыр. Буну она көрә дејирик ки, бинаны не ки сөндөрдиң вар, олары мөңзил-исткислар контору көндирди Күздөк Тикитини Материаллары Комбинатына, Күздөк Тикитини Материаллары Комбинатына да гәтәрәр мөңзил-исткислар конторуна. Раис Маһшудовла директор Рәзев дүшүбләр һөчәтә. Мәсәлә һәтта икә-дөб АБшерөн Район Прокурорлуғуна да чыкыб, јөнө һеч бир ичәкәси олмајыб. 36 мөңзилли сакинлөр даһа әлларик һәр јердән үзүбләр. Аңчаг он көзлөјирлөр ки, бу бинаны тәһвил вермөк үчүн һачан тәл јарарлы вәзипәтә сәлчәглар!

Ө. НЕМӘТ

КИЮПИ КӨМӘК ЕЛӘДИ

«Кирпи» журналынын бу ил 13-кү нөмрөсиндә «ӨЛҮЈ ЧАНЛАР ВЕ ЈА МҮФӘТТИШ КӨЛИБ» башлыгы алтында дөрч олунмуш фелетона чаваб оларар билдиринки ки, көстөрилән фактлар тамамыла доғру мүдүр.

Сумгајытдакы сулерфосфат заводунун хәзинәдәри Назејид Коржанова заводун мүһәсини Романова ила чинајат әләсәсинә кириб 1976-чы илдан башлајараг, ишдан чөхдән чыкыб кетмиш фәһлалар имзаларынн сахталашдырмаг Јолу иле 6.742 манат пул мәнимсәмишләр.

Истинтәг давам едир. А. МӘММӘДОВ Сумгајыт шаһәр прокурорунун муавини

Күрдәмир районундакы Әзизбәров адына колхозда бир сьра төсәрруфатысылыг һагында көндөрдәјиниз 3811 нөмрәли мөкүбү район партија комитәсинин тәшкик етдијин комиссия вәсәтисилә һөрәрәбәли јохланлымышлар. Ичәтмәси район партија комитәсинин бұрча ичәлисиндә музакирә олунмушдур.

Сумгајыт шаһәрндәкы 174 нөмрәли мағазанын сатычысы С. Әлијеванын алыңларла кобуд рафтар етмәси, тичәрат гәдәләрәни рәјәт етмәси һагында көндөрдәјиниз 3483 нөмрәли мөкүбүдәки фактлар доғру чыкымышдыр.

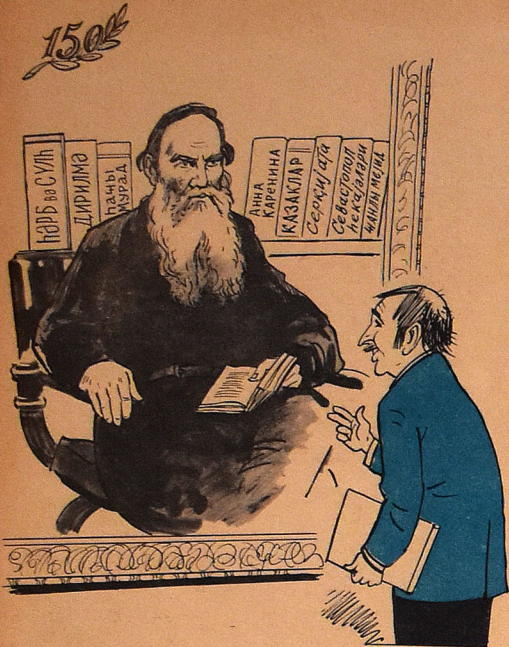
Шөһәр тичәрат идәрәси мүдирјәтинин әмири иле С. Әлијевәјә төһмәт өлән едилмишидир.

Б. ПОПОВ Сумгајыт шаһәр хағ һазарати комитәсинин сәдри

СӘНӘ КӨРӘ ГОРХУРАМ

Һачынәнд ушаг өвини дөрс һиссә мүдирин Сөфәр Ибраһимов ичәндөксә өштинди ки, идәрәјө јох лама көләр. Бу хәбәри директор Ваки Әһмәдовә дејиди, киши һөсәлөдән чыды: — Јохнасылар да, горхурсан бөһәң!! — Бөли мүөлөпн, горхәјим, көјәјим! Отагларын чохәүн иләсы төкүлүб, гапылары чөрчөвәдән чыдыб, Пәнчөрлөрүнн ушаглары јохлар. Јушаг мөбел ве инвентарлар чөтшәкчә. Алыңмыш пап-палларлар ушаглары вахтыл-вахтында верилмир. Бу јәһинларда анбардан јох олмуш он ики јүн шалвар ве он ики мөкүб-

ли кәстјүмү ишлөрнимиз корлајачаг. Ушагларын јемәк нормасы да тәз-тәз позулур. Мәсәлән, сра-ғақун дохсан ушага биширилән гуңуш үчүн алты килограм ет бү-рақалымышды. Аңчаг тифилләр һөң өтин гоҳусуну да һисс етмә-дирлөр, гызардылмыш маңарон јөдирлөр. Бу ил бизим ушаг өви үчүн 75.486 манатлыг смета тутулмушдур. Бундан 30.200 манат әр-заг мәһсулларына, 7.900 манат јушаг инвентарын ве кейимин әлиманасына, дөрс лөвәзәматы ве китабағына үчүн вәсәтә 1.000 манат, төсәрруфат харчыларына нсә 8.200 манат әрпильмышдыр. Јахшы, олар дөмәзләрки, бу гөдәр ил



— Ај Лев Николаевич, Сизин ки, бу гөдөр чилд-ларниңиз чыгыб, нечәңчи илдән јазычылар иттифа-гынын үзүсүңиз!

— Лев Николаевич, эм написали столько томов, с какого же года Вы стали членом союза писателей?

Рессам Э. НАГВЕРДИЕВ

ГОБУСТАНДА ТАПЫЛЫШ ДӘФТӘР

Гобустан музейиндән тапдыгым дәфтәри табамма гојуб, өз-өзүмә фикирләшширдим.

— Бу күңдәлиги мүәлифи киңдирсә, агил адамдар, әңтигә шуңасдыр. Өзү да һисс олунур, күнүң-күзәрәниңи һәмшә сә-фәрләрдә кечириб. Ај раймәтлий иңи оғлу, дәфтәри биринчисиниң дә иккинчисә илбә јәрдә ити-рәйдәи дә... Билһрсән нә әла оларды.

Буну дәмәјидә сәбәб вәр иди. Чүнки тапдыгым дәфтәрин үстүңдә дә ири бир «2» рөгәми јазылмыш. Илк сәһифәдәңи чүмәлә дә ор-тадан башланьырды. Күңдәлиги ол-дугу киңи, сизә тәғдими едирәм:

«...ојлағы олан бу сал гәјәлгә-лары о ки вәр, кәздим. Паһ атон-киң! Елбә бил һансы нәһәксә Ге-бустандағы бу дашлары кәллә гәңд киңи мәчәјәниңи кичкә јы-гыб, сонра да бошалды зирәвлә-рың. Әвәл-әвәл бир даш парча-сынның үстүңдә отуруб кетдим фикрә. Рәссам әвдәдәмиңи гәјә үзәриндә тәздәңгә адам шәкил-ләри дүбәрә кәлиб дурду көзләри-миңи табамма. Киңи билһр, бәлиә оларның бу рәскә муәфәғгәј-дәтлик оларды сонрыңи шәкилдир, бәлиә дә лап гәләбә рәскәдир... Нәчә миң иллик тарихи олан бу абидә гәјәлары горуғам, һисл-

дән-нәслә естафет киңи өтүрмәк нә гәдәр дә мүтәддәс бир иш-дир!..

Елбә бу јәрдә көзүм үзбәүдә дикләң гәјәлә саташды. Әһвалым бәјрәк биз гырпылында дәјишди, нә дәјишди. һансы мәңтәсә гәјәниң үстүңдә јазылмыш: «Әмәлғар үст-тәңдә Фатманисә». «Мүәлғарин» дәлиһчә о ки вәр, дәјиңдим.

— Зәлим оғлу, зәлим! — дедим. — Бура сонниң үчүн ЗАГС-дир, вәр-диди! Адам да өз әңдәдәниңи ја-диктарына белә һәрмәтсиз јана-шар!

Диггәт етирһиб көрдүм шәкил-ли гәјәниң һәндәвәриңә топлаш-



мыш туристләр дә һәндәсә киле-ләрләр. Бирнә диктарың дәји-рди:

— Гәрибәдир, бу бәјдә тарихи абидә јерини ичмәли су илбә тә-мин етмәк һеч кәсиң јадына дү-шүр. Јахшы ки, чантамда бирниң дәнә «Бадамлы» вәр, јохсә гәсә-бәјә еңнә гәдәр чидәр кәбәбәниң дәјиңдим. Мән Гарадәг Район Ич-рәғиә Комитәсиниң јериндә ол-сајдым, әвәл башдан бура су чәңдирәддим. Музејни јанына ге-шәңгәтәшкән автомат су көшкә-ри гојдурардым. Әләвә бир су-вәнир көшкү дә ачардым ки, кә-лән гонағлар һәрәси өзү илбә бир јадикар апарә билсин.

Олар дәјиңә-дәјиңә үзәлгә-шди. Данышяләрә әзлүјүдә һәгг гәзәдиләр, јолун етәјидә-ки һанымыңа сары јолландым. Јадыма дүшдү ки, Шушада дә, Агдамда дә гәдими абидәләри зә-јәрәт еләјидә әһвалым белә по-зулушуду. Ај кишиләр, нијә дә-позулмасын, ахы!! Кәтүрәк елә Шушаны. Мәһмәндаровларын евиң дәјиһән бина горуңуб сахланма-лыдыр. Аман тикинти аманәбәнд-дир. Бу хуң учар, сабаһи учардыр. Нә шәһәр Советниң, нә район икранјә комитәсиндә киңисиниң аглына кәлир, бинада јашәјәнла-ры башга јәре көчүрсүн. Мән һә-лә «Һачы Гулу имарәтиниң дем-ирәм ки, бир һиссәсини Јүңкүл Сә-најә Назирлийини Шушадакы фабрикиңи кәмәли-сәлигә илбә ту-туб; «кәзүңүн үстүңдә гәшын вәр» демиләр. Нә данышым еј, бир районда ки, мәдәнијәт шәбәсиң-дә тарихи абидәләрә барығара-сы бахалар, орда нә иш кәдә би-ләр!

Иңсафла дәјим ки, Агдам Мә-дәнијәт Шәбәсинә баһанда Шу-шаныңи тоја кетмәлидир. Бурда абидәләрә һеч бармағарсы дә баһмырлар. Олардан сәһбәт дү-шәндә шәбәниң мүдирә Сурәј Чәфәрә үзүн јән тутур. Ај ча-ным, олмаз ахы! Кәтүр елә Пәһә-ханьн имарәтини... XVIII әсрән дә-галмыш ме'марлы абидәсидир. Аңчаг баһымсызлыгдан дағалыб кәдир.

Һатәвәниң гәбрини зиярәт едәндә бир нәфәрдән хәбәр ал-дым:

— Балам, бәс бу мәрһумун си-нә дашы һаны! Јанылы-јанылы аһ чәкиб чавәб-вәрди:

— Ону чоһдан оғурајылар. Нә јадына салан вәр, нә бәрпа еләјән.

Үстүңдән дә гәјәтди: — Ај олоғлу, бизим Агдамда 20-јә гәдәр горуңуб сахланмалы тарихи абидә вәр. Демәк олар һанымыңның вәзијәти ејидир. Дүзәлдилмәлидир, бәрпа едил-мәлидир. Бу јахынларда район-муза бир шаһр кәлишиди. Аби-дәләрә бахыб, деди: «Агдамың Агдама гһимәти

буму! Нәвиниң бабаја һәрмәти буму! Иңсаньн әмәји, зәлимәти буму! Позулуб бағчасы-бағы галмајың...»

Еһ, рәһмәтлийиңиң һансы, сән һә-лә кәдиб Ханәғлуниң гәбриңә, гә-дим карвансарәјә баһсан, лап Фүзүли олуб гәјядарсан.

Киши әкәтәб, мәшин гәвлугуң-дан бир шәкил чығарыб мәнә вәрди вә әләвә етди:

— Керәм, белә белә шәјлә-рин азаруһисән. Дәғлыг Гәра-багдан үзүбәри кәлдәндә бу шәк-ли чәкишмәм. Гәдими Әскәран га-ласыдыр. Сахла јадикар.

Шәкәл диггәтлә бахыб көрдүм диварлар ојуг-ојугдур. Хәбәр ал-дым:

— Белә нијә! — Чүнки,—дәјә чавәб вәрди,— орда дә мәдәнијәт абидәләриниң башдансәвдә горуңурлар. Бах, бу ојугларын, дәләмә-дешикләрин һанымың хатакар адәмләрини ки-ши-ди. Гапа диварларынның дашла-рынны оғурајә-оғурајә салылар бу кәңә.

«Хан гызы буләгә» дәјиһән јә-рә јахынлашанда сәс-күј әшиңдиб, ајаг сахладым. Сорудум:

— Бу нә сәс ола!

— һеч, булағ башында јейи-чиңиб, сонра дә тәуб-тәкүшдүрүб кәдән чәкиләрәдир.

Олмаз ахы, ај чаным. Белә шәјләрин гәбәгыңи алмағ ләзим-дыр!

— Киши, сән дә гәрибә аһа-сан һа, мән милис идарәсәјәм, нәјәм!

Сәһбәтлимәз һәрләниб-фыр-лаңыб тәздәңдән кәлиб чыхды тарихи абидәләрин, мәдәнијәт абидәлә-риниңи горуңуб сахланмасы мәсә-ләсинә.

Мүсәһибим тәздәң-дирнага гә-дәр мәнн сүзүб, соруду:

— Чоң көзән аһама охшәјыр-сан. Дәнәң көрүң республикамызың Мәдәнијәт Назирлийиндә бу вә-зијәти билһрләр, ја јох!

— Сәндән дә, мәнән дә әңти-гә! — дедим. — Мәсәлә тәкчә нә-зирлийә гүртәрсәјиди дәрәд јәри-иди. Бурда бирниң нәвбәдә рай-он тошкикатлары ирәли дурма-лыдырлар. Мән мәдәнијәт шә-бәлирини, шәһәр Советлирини, икраноқлары, һатта, дәсән, лап район парти-комитәлирини нә-зәрәдә тутарам. Бу елә кишиди ки, һаны голуну чырмајыб мәсәләјә епликкә мүдәхилә етмәсә мүмкүн-дир. Мәдәнијәт Назирлийиниң адмы чәкдијинә көрә сәнә бир-ниң мисал кәтирәчәјәм. Әвәләң, республикамызда үч миңә јахын тарихи абидә вәр. Бу сәнә зар-фат кәлмәсин һа... Бир ағыллы адам јахшы дәјиб: Азәрбајҗан өзү елә бүгүңүңдә тарихи абидә-дир. Кәзәл коландыр. һә! Әкәр 1973-чү илдә абидәләрин бәрпа-сына 250—300 миң манат пул ја-рылышыдыса, бу ил һәмин рәғәм дәрәд дәрәјә гәдәр артыб. Инди кәл кәтүрәк бу ишлә мәшғул олан, ја'ни абидәләри бәрпа едән ә'мәләтхананы. Беш ил бундан әв-вәл һәчми нә гәдәр идисә, инди еләчә оларағ галыр. Бир әләм, ту-лу мәрәфә етмәјә, киши әһдәсик-лү кәлмәлә гүрәсәс чыгар. Јәни ири ә'мәләтханә аңчаг үчүн јер-јәриңағы, вәзи вәрмәјиң нәсә Ба-кы Советиндә илдән-илә үзәдир-лар.

Мән худаһафизләшәб јола ән-дим. Фикрим белә иди ки, киши-нин вәрдији шәкилдәки «Әскә-ран» галасыны кәдиб өз көзүм-лү көрүм, [шәкил күңдәлигиңиң ичидә иди] сонра дә Бақия гә-зәјиләрә орадағы абидәләрә, му-зәјиләрә тәһшир етүм. Чүнки...»

Күңдәлик бу јәрдә кәсильди. Аман чоғ марағлыдыр. Көрәсин, мүәлғарин орадакы гәјдәләри нә-чә олачағдыр! Инаньрам ки, о дә-килеј-күзәрәсиз кәчмәјәчәкдир.

h. ҺҮСЕЙНОВ

Украјна ССР-дә Азәрбајҗан әдәбијәти вә ичә-сәһәти онқуллују мүнәсибәтилә

К диял литератури вә искуства Азәрбајҗана на Украине



— Евә нијә кетмирсиң!
— Арвадымдан гөрхурам, иш тапырар.
— Почему домој не идете?
— Боюсь жена работу даст.

Рессам М. ЛИТВИН

Микола ДМИТРИЕВ

КМНИ ЗӨВГУ ЈАХШЫДЫР!

Бир күн киши арвада күлә-күлә сөйләди:
— Дүзү, сәндәки зөвгә һейран галмышам, — деди. Зөвгүн әңтигәдир чоң, Тәјин-барбарим јох. Үз-көзүңдә тәбәссүм... Арвад чавәб вәрди:

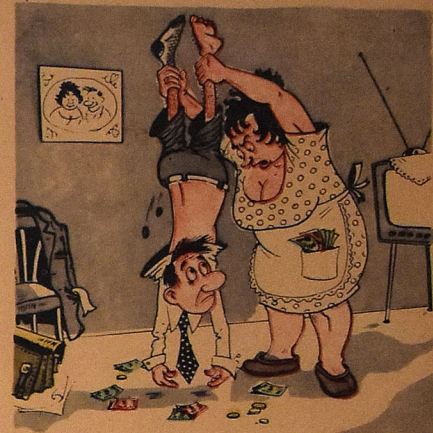
— Сән Зөвг сарыдан, ај киши, Мәндән дә әңтигәсән. Буну тәјин етимшәм (Суал вәрмә, бир дәјән) Мәним киши арвады Бәјәниб алмағындың.

Украјна дилиндән төрчүмә



Вәзијәтдән чыхыш
Выход из положения

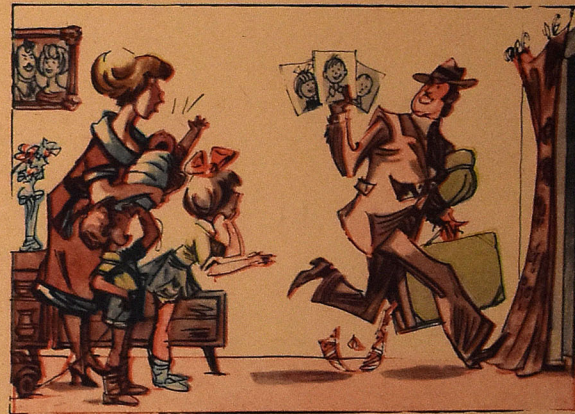
Рессам А. ВАСИЛЕНКО



— Бәс маашының дәрәд манат он ки гәјиңи һаны!

— А гдә ещә, чәтырә рубля двенадцать копек?!

Рессам А. БОРДУНИС



— Орижиналар саниң, сурәти мәним.
— Тебе оригиналы, а мне копии.

Рессам А. АРУТУНЈАНС

УКРАЈНА ЈУМОРУ

Сүрүч Јолдан өтән бир нәфәри сәсләди:

— Еј, Гәврила, Василкова күчәсинә Јолдан кәдә биләрәм!

Јолдан өтән дә өз нәбәсиндә со-рушду:

— Сән һардан билһрсән ки, мән Гәвриләјәм!

— Көрүрсән дә, мән бәләјәм, һәр шәјдән хәбәрарам.

— Дәмәли, онда сән Василкова күчәсиниң дә јерин биләрсән. Даһа мәнән нијә сорушурсән!

Јыр. Олар гәдәндән ача аралы һа-шәңи шәкилдә дивара санчылар. Тамашачылардан бири бахыб-бахыб деди:

Паһ атонман, бу лап хам һамш кәл. О гәдәр бығадан бири дә га-дына дәјмади.

Сәһәр тәздән ишә кәдән колхоз сәдри јолуну ибарын јаныңдан са-лыр. Кәзәтчиңиң тәпыб сорушур:

— һа, нә вәр, нә јох! Кәчә нәчә кәчиди!

— Сәюк кәчиди, јолдаш сәдр. Аман даң јерн әвәришмәли һисс әлдәди ки, анбарда кимсә вәр. Нәсә кәтүр-рә сәјәниңиңи гәдәна тәрәф тула-ду, һарасә чығыб кетди.

«ДУНЈА КУЛМЭСЭДИ, ЈАШАМАЗДЫ»



Јогин, күнөшли Болгарыстанын Габрова шөһөри һаггында чох ешитмисиз. Габровалылар һазырчаваб, бакара ва маратлы адамлардыр. Оларын сөзүнө, ишинэ, эмелинэ күндө иччимирләр. Экинчэ, өздөрн өз һагларында мөзөли әһвалатлар удуруб ону һөвсәсә башташларында дашлашлар.

Габрова Болгарыстанын он буюк сөнәгә мөркәзлариндән биридир. Орда исеһсал одаун мөһсулар дунјанын 34 өлкәсинә икран олуур. Шөһөрин ичидән Јантра чагы ахыр. Бу чагын тән ортасында ири бир дашын үстүндә Габрованын төмәлини гојан демрич Рачовун һөкәли учалар.

Габровалылардан сорушанды ки, һөгә көрә һөкәли чагын ортасында гојмусуз?

Чаваб верирлар:—Торпага гөнаәт еләмишик. Габровалыларын зарәфәтјана сөһбәтләри, ләтифәләри, атирачалары вәтәндәриндән чох-чох узаглары јазылаб. Дунјанын елдә бир өлкәси јохдур ки, орда габровалыларын гөнаәтчил оммәларындан, симиңләрдән данышмасылар. Дејирлар ки: бир гөһичик пулу, дар шәһәрләр, минн јубканы габровалылар ичәд еднбләр.

Олар һатта, о гөдәр гөнаәтчилдирләр ки: үзү јеләмәк ләзим көләндә, јелпиңи әлләриндә сахлајыб башлаонын төрәдирләр ки, јелпик ишәниб һараб олмасын.

Папирс јандыранда спичканы узунуна ики јерә бөлүрләр. Пишиңи гүрүгүни кәсирләр ки, гышда гапыдан ичәри тәз кирсин, отаг сојумасын.

Арадыларын пудра габларына кизилчөк үн төкүрләр ки, пудраја гөнаәт олсун.

Мөксил кирәјә едәндә елсини ахтарырлар ки, күчәнин фәнары пөчкәрә илә үзбөүз олсун.

Хошларына көлмәјән әһвалатлары өзләринә јүк еләмәјиб, јадларында сахламырлар.

Һаһар вахты гонага ширин чај вермәли олсалар, бычагы гыздырырлар ки, гонаг јәг көтүрә билмәсин.

Балыг јејәндә сүмүклерини јыгыр гуруду, сонра онлардан диш гүрдәләјән дүзәлдирләр.

Шөһәрләринә көлән гонагалар әһлиләшдирилмиш көјәрчин багышләјирлар ки, һавая бурхылан кими үчүб сәһбинин евинә гәјүтсин.

Евләнәндә арыг гыз алырлар ки, көлиңки палтарына аз парча ишләсин вә елдә аз јер гүтсүн.

Габровалылар дејир ки: Урәкән күлмәјиб бәһармајанын урөј тәз хәстәләнер.

Габровалыларын хәсәсидиңи барада јүзләрлә ләтифә данышылса да, әслиндә онлар әлиачыг вә гонагтөрвәр адәмләрдыр.

Габровада һәр ил кеңирилән күдүш бәрамларына вә бејнаһалд јумор фестивалларына күли мигдарда пул хөрчлөнәр.

Дунјада јекәно сатира-јумор еви Габровададыр. Шөһөрин мери Карл Кандулжовун ләјһәси үзрә тикилән вә болгар јуморунун төһигәтчысы Стефан Фуртуговун рәһбәрлик едтији бу мәбәдин кико вә тамаша салонлары, мухтәлиф сөрки отаглары вә чох зәңкин итибаханасы вәр.

Инсанлары күдүрүб севиндирмәк наминә һәр нә јарадыларса, олары бир јерә топлајыб бүтүн хаалгара таһытлағи гарышына мәгсәд гојан бу мәбәдә Азәрбајҗан јуморунун иччиләриндәч дә нумузулар вәрләр.

Ч. Мәмәдәтулузәдәнин, Ә. Әзимзәдәнин, Ә. Садыгын, Г. Мәмәдәдәнин, Сәбит Рәһманн вә онларла аршага сатира-јумор достларынын итибагына, еләчә дә «Молла Нәсрәддин» вә «Кирпи» журналларынын нүсхәләри јумор евиндә горулуб сахланыр вә сәркиләрдә нумәјиш едтирилир. Габровада кеңирилән биринчи бејнаһалд јумор фестивалында карикатурачы рәссамлардан Нәчәфгүдунун вә Шәндиннн әсәрләри дә нумәјиш едтирилмишдир.

Габровалылар јумора инсан сәәдәти, јашамағ рәмәз кими бахырлар. «ДУНЈА КУЛМЭСЭДИ, ЈАШАМАЗДЫ»—дејирләр Габровалыларын бир нечә ләтифәсини снәз тәгдим едтири.

Чаһанкир АСЛАНОҒЛУ

СОМРА ЈАДДАН ЧЫКАР

Габровалы һөкминн јанына көлән хәстә һушсулуғундан шикәјәт едир:

— Елә исе ондә мөним зәһмәт һаггымы габақчадан вер, сонра сөһбәтимиз давам едгирәк.

АДДАТМАҒ УЧУН

Мейманханада галан габровалыја мөчә тахтабитиләр һүчүм едир. О, јериндән галхыр, гәһи ачыб сонра бәркәдән чырларәг, јәнә узаныб јатыр.

Сөһр гөһшүсү ону икјә белә еләдјини сорушанды, габровалы дејир:

— Тахтабитиләри аддатдым, елә билдирләр, отагдан чызыб кетдим.

РЕСТОРАНДА

Габровалы дејир:

— Јемәкләјәјән гардаш, он стотинг пулуи столуи алтына дүшүб, тапсан гәјтәр мәнә, тапмәксән ону сөнә багышлајырам.

ШӘКЛИН ГИМӘТИ

Рәссам әсәрини габровалы тачирә сатмағ истајир. Тачир шөкли диггәтлә нәзәрдән кечкириб рәссамә әлли лев верир. Мәблөгин әзлимәгынн көрән рәссам әсәбиләшир:

— Әлли һөв! Мән бу шөкли чөкмөк үчүн парчыны сизин әзунүздән јүз әлли левә алымышам.

— Билдирәм,—дејә тачир чаваб верир.—Ону да нәзәрә ал ки, мән сөнә төмиз парча сатмышдым.

ӘКИЗЛӘР

Ики габровалы растлашыр:

— Ешитмишәм әкиз ушағларын вәр, һеч олмәсә шөкилләрини көстәр, көрүм.

— Бујур.

— Бу ушағын биринни шөкли, бәс о бирини!

— Елә о да екинн бунә ошағыр. Мән пула гөнаәт едиб биринни шөклини чөкдирмишәм.

МӘСЛӘНӘТ

— Урөјимә дамыб ки, мөним хидмәтчим һөһмшә гөнд оғурлајыр.

— Амма мән елә көлөк гурмушам ки, хидмәтчи итәсә дә гөнди оғурлаја билмир.

— Нә едирсән!

— Һөһмшә гөндгабыны өртәндә ичәрисинә бир имкән сәлярәм, сонра милчәји јериндә көрмәјәндә билрәм ки, гапынын ачыблар.

ҺАҒ-ҺЕСАБ ӨЗ ЈЕРИНДӘ

Бир габровалы әзунү өлдүрән үчүн көндирн боғазына кеңириб, көглин ағағынын алтындан итәләјәндә сәсә көлән һөкәр тәз көндирн көсәб ағасыны хиләс едир.

Ајын ахырында ағасы көсилән көндирин пулуи көкөрини зәһмәт һаггындан чыгар.

ЈУМОРТА СУЈУ

Узағ јолдан көлмиш бир габровалы карван-сарәданы јемәкхананын сәһибинә дејир:

— Мөним үчүн үч дөнә јумурта гәјтәт, сујуну да вер көкөримә.

ЈАХШЫ ТАҒЫШЫЛАР

Габровалы гыз ишанлысыны евләринә дөвәт едәндә шарт кәсир ки: «Әввәлчә мән ичәри кирим, вәлидејиләрим евдә олмәсә пәчкәрәдән күчәјә дөмир пул атачағам. Пул чинкилдәјән кими сән дә кәләрсән».

Гыз ичәри кирир вә пәчкәрәдән атылан пул сөкинни үстүнә дүшүб чинкилдәјир. Амма гыз һа көзләјирсә, оғлан көлиб чыкыр. Ахыры дөзә билмәјиб ашағы енир. Иерүр ки, ишанлысы дизи үстә чөнүб әлини јерә сүртүр.

— Мән сән атдыгын пулу ахтарырам,—дејир. Гыз күлүр:

— Ахтарма. Мән пулу атанда она сап бағламышдым...

ҺӨҒ БОШГАБДАН

Һөкмин габровалыја күрәчәт едир:

— Сиз бошгабы арадымызын башына вурмағда тәгсирләндирилсиз. Дејин көрәк, пәшман олмусунузму!

— Бәли һөҒ о бошгабдан, сынды!

ЧОХДАН АҒРЫҒЫР

Габровалы арадымы диш һөкминә апарыб дејир:

— Һөкмин, арадымын диш ағрыјыр, ону чөк, зәһмәт һаггыны исе гәјәнәмәдән аларсан. Чүнки о диш, арадым ағасы евиндә оlanda ағрымағ башлајыб.

ҺӘСӘН ҺАҒВЕРДИЈЕВ

ИстеҒады рәссам Һәсән Һағвердијев ивахт-сыз өлүм сыраларымыздан ајырды.



Гыргх илдән артыг јарадычылыг јолу кечмиш Һ. Һағвердијев рәнккарылыга јашаыш, сатира сәһәсиндә дә аз иш көрмәшидир. О, тез-тез зәһмәт адамлары илә көрүшәр, онлары портретләрини, достлуғ шаржларыны бөјүк марәгла чөкәрди.

Һ. Һағвердијевин кәскин вә дузду карикатуралары да «Кирпи»нин охчуларына чөхдән танышдыр.

Онуи әзиз хәтирәси гәлбәмиздә һәмишә јашајачадыр.

КИРПИ



ЕҒ-ЛАНЛАР

ИЧЛАС ЧАҒРЫЛЫР

Дашкәсән рајонундакы «Бакы фәһләси» совхозу ишчиләринин нөвбәти ичласы чағрылыр.

Күндәлик мәсәлә:

Совхозун мөһәсиндә 1501 едәд палыд вә вәләс ағачларынын ганунсуз гырымасынын музакирәси.

Ичласа мөшә кәзәтчыси Хачатурјан вә диқәр әләгәдәр шәхсләр дә вәт олунурлар.



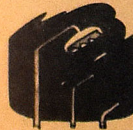
СОҒАН ЈЫҒЫЛАДАН СОМРА

Губанын Чартәпә көндиндәки идманчыларә билдириле ки, көнд футбол мејданчасында әкилмиш соған јығылыб гуртардыгдан сонра мөшгләринә башлаја биләрләр.



ОЛАНДА...

Нахчыван шөһөринин биринчи микрорәјонунә көдән макистрал күчөнин көчәләр гаранлығ олмасындан киләјләнен вәтәндашларә шөһәр ишыг идәрәси билдире ки, нә вахт мағазаларда електрик лампасы олар, онда һәмин күчәләр дә ишыгланар.



ҮЗҮРЛУ ҺЕСАБ ЕТСИНЛӘР

Бакы Шөһәр Мәдәнијәт ШөҒәси Дәнизкәнары булвардакы шәһмәт клубунун үзвләринә—пенсиячыларә мәҒлум едир ки, олан-галан отурачаг стуллары да гырылдыгындан вә тәзә стуллар алмағ үчүн имканлары олмәдыгындан ајағ үстә галмаларыны үзүрлә һесаб етсинләр.



ҒӘЗЕТ ОХУСУНЛАР

Бакы Шөһәр Трамвай-Тролејбус Идарәси мәҒлум едир:

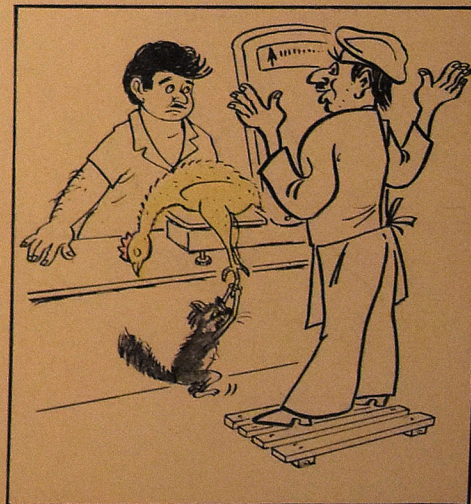
Ермәникәнд базарынын габағындакы дајаначагда 5 нөмрәли трамвайларын сүрүчүләри трамвајдан дүшүб базарлыга кетдикләри үчүн сәрниниләр фүрсәтдән истифадә едип гәзәт вә китаб охуја биләрләр.



Эта книга как знакочет — Да, товарищ следователь, пять лет тому назад мне этот вопрос задавали и потом пять лет балли.

Рәссам П. ШАНДИН

— Бу китабда јазыланлардан хәбәриниз вәрмы!
— Бәли, јолдаш мөстәһти! Беш ил әввәл дә мөндән буну сорушдулар, сонра да беш ил вердиләр.



Төһлим кечмиш пишик Дрессированная кошка

Рәссам С. ТАЛЫБОВ



Вашингтон кәндирбазы
Вашингтонский канатоходец

Россам Вс. ТЕРАВСКИЙ

КИОПИ

№ 17 (629)

1962-чи ИЛДӨН ЧЫХЫР
«Коммунист» газетинин
кошри



Ваш редактор
Салам Гәдирзаде

Редаксия һеј'әти:
Рүф'әт Әһмәдзаде
(Баш редактор жуваини)
Нәриман Зејналов
Нәчәфгулу Исмајылов
(Бәдин редактор)
Гулам Мәммәдли
Сүлејман Рүстәм
Зәһид Һүсејнзаде

БИЗИМ ҮНВАНЫМЫЗ:

БАКЫ, 370146
Б. Авакјан күчөси,
529-чу мөһөллө

ТЕЛЕФОНЛАР:



32-29-53
32-29-67
32-12-26

ФГ 07609. Сифариш 4591.
Истәһсалата верилмишдир:
7. 8. 1978.
Абуку гүмәти:
6 ајлыгы 1 м. 80 гәп
Кағыз форматы 70X109 1/4
Һәмәк — 1,4 чәп ағраги.
Тиражи: 134043.
Чала индәланмыш:
31. 9. 1978.
Бакы шәһәри. «Коммунист»
нашријатынын мөтбәси.

Баку,
Азербайджанская
ССР, сатирический
журнал «КИРПИ»
(«ЕЖ») на азербай-
джанском языке.

Индекс 76414

Гүмәти 15 гәпик.